

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ХАРКІВСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ КНТЕУ
ЗАКЛАД ОСВІТИ «БІЛОРУСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ СПОЖИВЧОЇ КООПЕРАЦІЇ»
ЗАКЛАД ОСВІТИ «ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ» (Болгарія)
ВИЩА ШКОЛА ЕКОНОМІКИ ТА АДМІНІСТРАТИВНОГО
МЕНЕДЖМЕНТУ (Словаччина)
ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БРАТИСЛАВИ (Словаччина)
ВИЩА ШКОЛА ХУМАНІТАС (Польща)**

**ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНІ ВАЖЕЛІ РОЗВИТКУ НЕВИРОБНИЧОЇ
СФЕРИ В УМОВАХ НЕСТАБІЛЬНОСТІ**

**Збірник тез доповідей
Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції, присвяченої 70-річчю
Київського національного торговельно-економічного університету**

**Харків
2016**

*Конференція зареєстрована в УкрІНТЕІ,
Посвідчення № 631 від 07 грудня 2015 р.*

*Рекомендовано до друку вченою радою Харківського торговельно-економічного
інституту КНТЕУ. Протокол №3 від 16 листопада 2016 р.*

Редакційна колегія: К. Д. Гурова, голова редакційної комісії, к.е.н., проф.; Н. Ю. Олійник, заступник голови редакційної комісії, к.пед.н., доц.; О. М. Гавриш, к.е.н., доц.; І. В. Колупаєва, к.е.н., доц.; С. М. Лебедева, д.е.н., проф. (Білорусь); Н. Є. Муромець, д.е.н., доц.; Н. В. Попова, к.е.н., доц.; Н. В. Притульська, д.т.н., проф.; Н. В. Якименко-Терещенко, д.е.н., доц.

Фінансово-економічні важелі розвитку невиробничої сфери в умовах нестабільності : Збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, присвяченої 70-річчю Київського національного торговельно-економічного університету – Харків, 17-18 листопада 2016 р. : Харків : КНТЕУ, ХТЕІ КНТЕУ, 2016. – 193 с.

До збірника увійшли тези доповідей Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, що присвячені фінансово-економічним важелям розвитку невиробничої сфери в умовах нестабільності.

Матеріали опубліковані в авторській редакції з дотриманням індивідуального стилю. За достовірність матеріалів та їхню інтерпретацію відповідальність несуть автори.

ТРИЄДИНІ ПРІОРИТЕТИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

В сучасних умовах підприємство як основна ланка економіки утворює складну систему із взаємопов'язаних компонентів соціально-економічного, технологічного і природного середовища та відображає складну структуру народного господарства в цілому. Це дозволяє прослідити логіку його системного утворення з точки зору вироблення стратегії оптимального розвитку.

Процес оптимізації діяльності підприємства починається з розробки конкретної стратегії та системних заходів, що передбачають формулювання мети, визначення показників кількісної і якісної характеристики бажаного результату. Далі проводиться аналіз об'єкта, що оптимізується (це процеси і системи підприємства), проводяться зміни, відслідковуються результати.

Першоосновою розвитку комерційного підприємства є формування попиту на його продукцію чи послуги, тому всі функціональні системи повинні бути організовані таким чином, щоб довготривало забезпечити задоволення потреб покупців. Виходячи з цього закладаються цілі і завдання розвитку підприємства.

Загальні економічні цілі залежно від ступеня розвитку підприємства можна сформулювати таким чином: виживання в умовах конкурентної боротьби та лідерство; уникнення банкрутства і фінансово-кредитних невдач; стійкі темпи росту економічного потенціалу підприємства; зростання обсягів виробництва і реалізації, максимізація прибутку і мінімізація витрат; забезпечення рентабельності.

До пріоритетів екологічного змісту на сьогодні можна віднести:

збереження ресурсів та скорочення впливу підприємства на довкілля внаслідок споживання води, енергії й палива, використання матеріалів, контроль та регулювання обсягів відходів, якості внутрішнього та зовнішнього повітря, стану робочого середовища;

пріоритетний випуск продукції, що має низький вплив на довкілля; впровадження систем якості та їх узгодження з іншими системами управління на підприємстві;

обмежене використання або ж відмова від агресивних хімічних речовин як у виробничому процесі, так і в його обслуговуванні;

запобігання аварійним та надзвичайним ситуаціям;

обмеження викидів в атмосферу від використання транспортних послуг тощо.

Кожне підприємство організує діяльність з управління природоохоронними заходами, в першу чергу, виходячи з принципу економічної вигоди, екологічної ефективності та безпеки, вимог природоохоронного законодавства, нормативів якості продукції та послуг. Кількість заходів, їхній зміст, послідовність, особливості організації

екологічного менеджменту в цілому залежатиме також від розміру підприємства, обсягів виробництва й продажу, кола контрагентів та ін. Та ефективність процедур, на нашу думку, залежатиме від дотримання уніфікованого алгоритму дій: «конкретизація екологічної мети → популяризація заходів → формування плану і встановлення строків реалізації → визначення екологічного індикатору (вимірника) → аналіз результату та екологічний моніторинг».

Реалізація економічних та екологічних цілей є передумовою досягнення гуманітарних або соціальних завдань розвитку підприємства. Серед них можна виокремити такі:

- створення сприятливих умов праці, життя й відпочинку працівників, що передбачає достойні санітарно-гігієнічні та безпечні умови праці, високоякісне медичне обслуговування, скорочення робочого часу та видів важкої фізичної праці;

- можливість підвищення освітнього рівня та кваліфікації; поліпшення матеріального становища працівників;

- запровадження стилю соціального партнерства, корпоративної культури, свободи дій та прийняття рішень;

- забезпечення соціальної захищеності персоналу підприємства; узгоджена та постійна робота усіх функціональних підсистем управління персоналом.

Взаємозв'язок триєдиної стратегії сталого розвитку підприємства у послідовності «критерії-результат» передбачає визначення ключових параметрів, що не суперечать одне одному, а навпаки синергетично спрацьовують на оптимальний ефект.

Керуючись принципом сталого розвитку, в основу стратегії можуть бути закладені такі параметри або критерії оптимізації з позиції єдності цілей і результатів функціонування фірми: економічні (планування й управління витратами, прибутком, розрахунок й аналіз показників ефективності); екологічні (врахування нормативів споживання ресурсів, викидів, відходів, дотримання нормативів якості продукції); соціальні (заробітна плата, умови праці, політика зайнятості). Загальні результати такої політики передбачають:

- зниження виробничих та експлуатаційних витрат, підвищення якості продукції, лідерство у швидкості поставок і реагування на зміну вимог ринку, уникнення катастроф та фінансового банкрутства (базисні критерії);

- забезпечення довгострокової конкурентоспроможності фірми за допомогою зміцнення існуючого та формування нового потенціалу ефективності, наприклад, імідж, компетенції, частка ринку тощо (стратегічні критерії).

Розроблена класифікація є загальною (абстрактною) та може бути інструментом для вибору підходу до оптимізації. Вона дозволяє поєднати різні стратегії виходячи з пропорційності актуальних на певний час завдань. Можлива також періодична зміна співвідношень залежно від внутрішніх та зовнішніх змін у функціонуванні підприємства.

Наукове видання

ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНІ ВАЖЕЛІ РОЗВИТКУ
НЕВИРОБНИЧОЇ СФЕРИ В УМОВАХ НЕСТАБІЛЬНОСТІ

Збірник тез доповідей
Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції, присвяченої 70-річчю
Київського національного торговельно-економічного університету

17-18 листопада 2016 р.

Відповідальний за випуск – Н. Ю. Олійник